

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2020-2021. TANÉV

ISKOLAI FORDULÓ

2020. január 7. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban található!

Maximum: 85 pont

Elért pontszám:

A javítótanár aláírása:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt! *Ügyeljen a helyesírásra!***

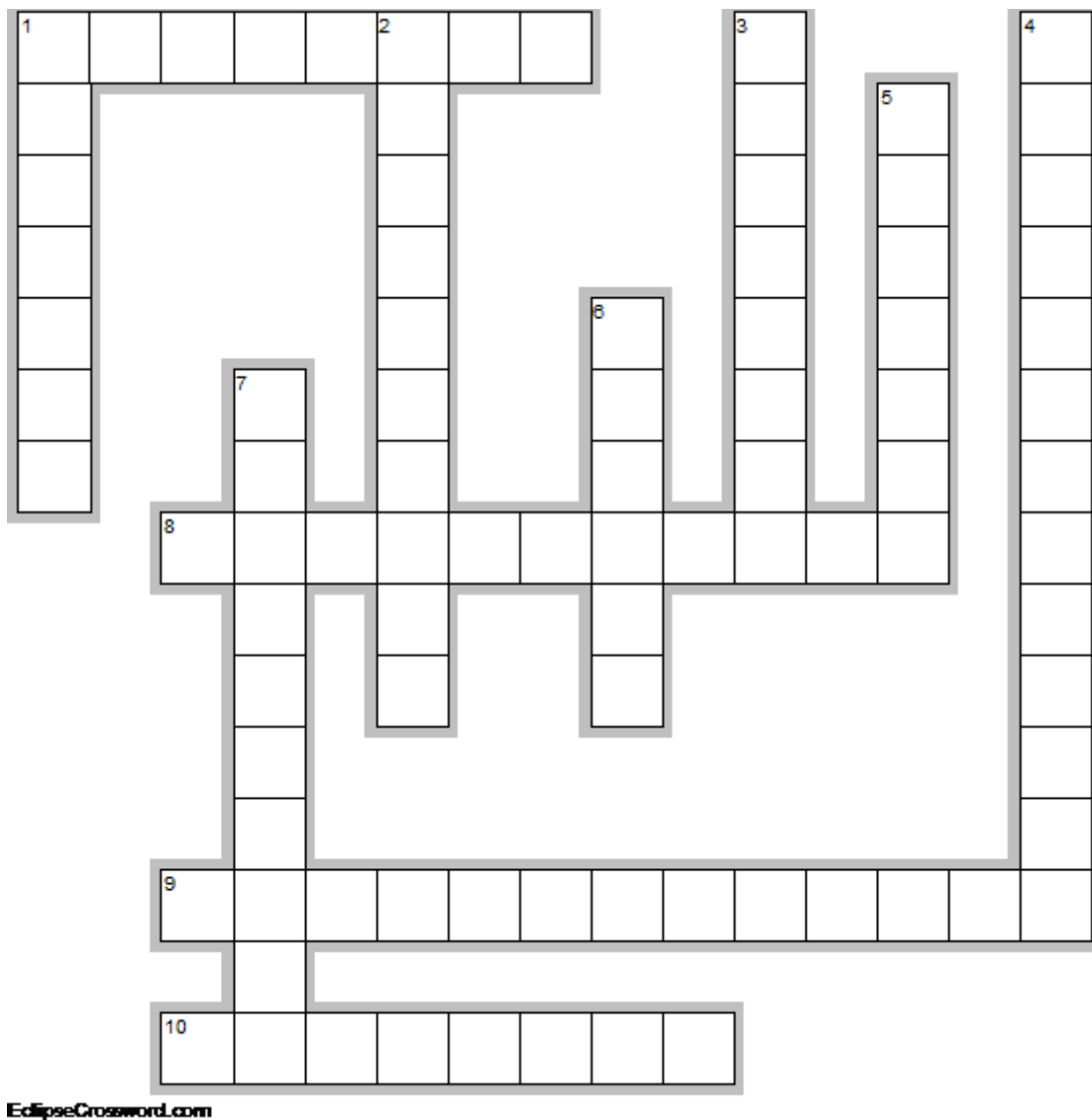
11 pont/...

Vízszintes

1. Jeruzsálemtől délre elhelyezkedő település, amely fontos bibliai történetek helyszíne.
8. Gaugamela település ennek az ókori keleti államnak az északkeleti részén fekszik, a görög eredetű elnevezés jelentése: folyóköz.
9. A Kr. e. 4. században tevékenykedő sokoldalú tudós, filozófus, aki Nagy Sándor nevelője is volt.
10. Római provincia, nevét egy kelta eredetű népről kapta, egyik jelentős települése Savaria.

Függőleges

1. Nagy Sándor ebben az ókori városban halt meg.
2. A Kr. e. 5. században alkotó görög történetíró.
3. Óbuda helyén álló jelentős ókori római város.
4. Reformjai következtében a politikai szereplés alapja Attika területi alapú felosztása lett.
5. Az ókori görögök egyik szent helye a Peloponnészosz északnyugati részén.
6. A Kr. e. 4. században létrehozott Akadémia megteremtője.
7. Ókori kikötőváros a Földközi-tenger partján, híres könyvtáráról és az ókori világ egyik csodájáról is.

2. feladat**Párosítsa** az ókori világ civilizációihoz a kulturális emlékeket, eredményeket és a kapcsolódó fogalmakat!**Írja be** a táblázat megfelelő sorába a betűjeleket és számokat! Soronként 1 pont adható!

8 pont/...

Kulturális emlék, eredmény:

- A) Akropolisz B) Aranyház (Domus Aurea) C) arezzói kiméra D) Asóka „oszlopa”
 E) ékírás F) hangjelölő írás G) hieroglifa H) knosszoszi palota

A civilizációhoz kapcsolódó fogalom:

1. „bikaugratás” 2. Kariatidák 3. kecskefej 4. mássalhangzók
 5. oroszlánok 6. Palatinus 7. rosette-i kő 8. „tábla háza”

	kulturális emlék, eredmény	civilizáció	kapcsolódó fogalom
a)		egyiptomi	
b)		sumer	
c)		görög	
d)		föníciai	
e)		római	
f)		krétai	
g)		etruszk	
h)		indiai	

3. feladat**Azonosítsa** az ószövetségi személyeket a szövegrészletek alapján!

5 pont/...

- a) „Minden tiszta baromból hetet-hetet vígy be, hímet és nőstényét; azokból a barmokból pedig, a melyek nem tiszták, kettőt-kettőt, hímet és nőstényét.”
- b) „Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek a Faraóhoz és kihozzam Izráel fiait Égyiptomból?”
- c) „Az Úr, a ki megszabadított engem az oroszlánnak és a medvének kezéből, meg fog szabadítani engem e Filiszteusnak kezéből is. [...] És kezébe vette botját, és kiválasztván magának a patakából öt síma kövecskét, eltevé azokat pásztori szerszámába, mely vele volt, tudniillik tarisznájába, és parittyájával kezében közeledék a Filiszteushoz.”
- d) „Monda azért az Isten néki: Mivelhogy ezt kérted tőlem, és nem kértél magadnak hosszú életet, sem nem kértél gazdagságot, sem pedig nem kérted a te ellenségidnek lelkét; hanem bölcsességet kértél az ítélettelre [...]”
- e) „Ez pedig az én szövetségem, melyet meg kell tartanotok én közöttem és ti közöttetek, és a te utánad való magod között: minden férfi körülmetéltessék nálatok. [...] Kétség nélkül a te feleséged, Sára szül néked fiat, és nevezed annak nevét Izsáknak, és megerősítem az én szövetségemet ő vele örökkévaló szövetségül az ő magvának ő utána.”

4. feladat**Karikázza be** a helyes megoldás számát vagy az X jelet!

14 pont/...

- a) **Mi** volt a kis-ázsiai Lüdiából származó pénz anyaga a Kr. e. 7. századból?
1. bronz X arany 2. elektron
- b) **Hol** találták meg a régészek az ún. „Oroszlános kaput”?
1. Mükéné X Athén 2. Róma
- c) **Melyik** társadalmi réteg volt a legvagyonalanabb Szolón reformjait követően?
1. thészek X ötszáz mérősök 2. ökörfogatások
- d) **Melyik** település helyezkedett el északabbra?
1. Ur X Babilon 2. Uruk
- e) **Melyik** isten „adja át” Hammurapinak a törvényeket az oszlop tetején?
1. Marduk X Istar 2. Samas
- f) **Hány** főből állt Athén városállamában a végrehajtó hatalom Periklész időszakában?
1. 10 X 500 2. nem volt korlátozva
- g) **Melyik** tisztségviselőt választották 5 évente?
1. arkhón X censor 2. consul
- h) **Hol** lehetett kocsiversenyeket tartani?
1. amfiteátrumban X fórumon 2. agórán
- i) **Mennyi** volt egy római mérőföld hossza körülbelül?
1. kb. 1111 méter X kb. 1350 méter 2. kb. 1480 méter
- j) **Hol** tartották az első egyetemes zsinatot?
1. Róma X Nicea 2. Milánó
- k) **Melyik** században nyerték el a plebejusok a teljes jogi egyenlőséget a patríciusok mellett?
1. Kr. e. 5. század X Kr. e. 3. század 2. Kr. e. 1. század
- l) **Ki** nem volt Octavianus ellenfele?
1. Antonius X Kleopátra 2. Crassus
- m) **Mi** volt a Római Birodalom államformája Julius Caesar időszakában?
1. köztársaság X császárság 2. királyság
- n) **Mennyi** királya volt Rómának a hagyomány szerint?
1. 7 X 14 2. 21

5. feladat**Égészítse ki** a szöveget! *Figyeljen* a helyesírássra és a nyelvhelyességre!

9 pont/...

A(z)-at/-et (a) Jézus Krisztus választotta ki, hogy folytassák küldetését. Tanításaikban főként azokról az eseményekről beszéltek, amelyek az utolsó napokban történtek velük(b) -ban/-ben (városnév), és a beszédet mindig a(z) (c) és feltámadás felidézésével fejezték be.

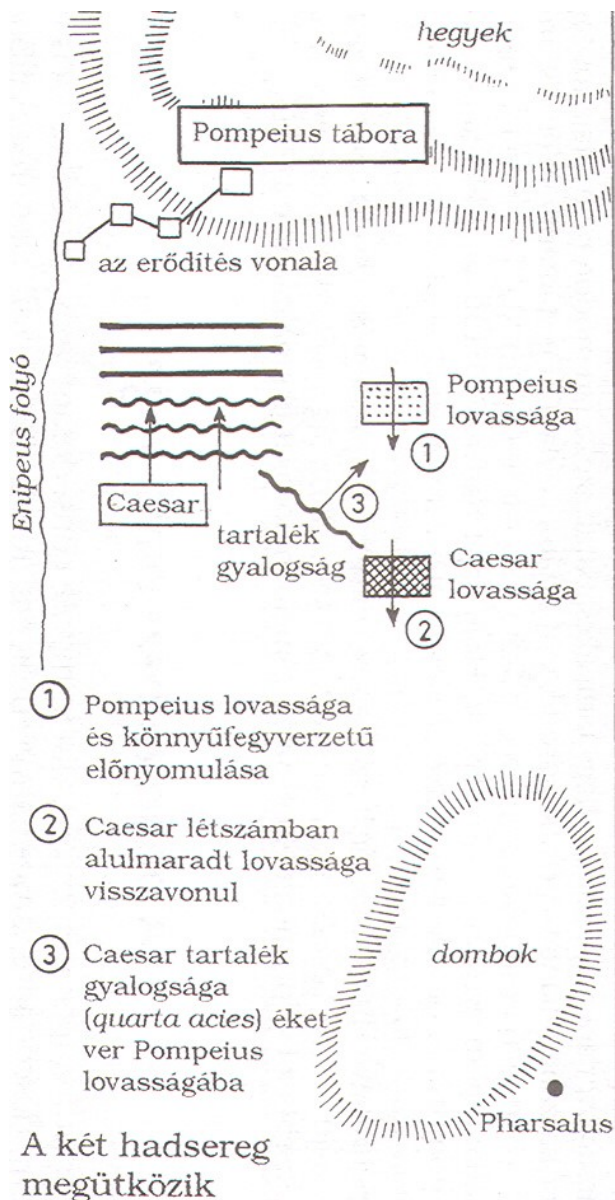
Az ősgyülekezet tagjai erős közösségben, részleges -ban/-ben (d) éltek. Megtartották a(z) (e) előírásait, és nem adták fel a reményt, hogy egész Izrael felismeri Jézusban a(z)..... -t (f).

A(z) (szám) (g) apostol mellé mások is csatlakoztak. (h) (vízben való alámerülésük) volt új életük külső jele. Közös étkezésükön a(z) (i) megtörése Jézus megtörtetett testére, kereszthalálára emlékeztette őket.

6. feladat

Válaszoljon az ábrához kapcsolódó kérdésekre!

10 pont/...

a) **Melyik** település mellett zajlik a csata?

.....

b) **Hányadik** században zajlott a csata?

.....

Kik a szembenálló csapatok vezérei?

c) Északra helyezkedik el serege:

.....

d) Délre helyezkedik el serege:

.....

e) **Milyen** titkos szövetségnek voltak tagjai a fent megnevezett személyek Kr. e. 60-tól?

.....

f) **Milyen** típusú lovasság csap össze egymással?

.....

g) **Melyik** csapatrész dönti el a csata kimenetelét?

.....

Igaz vagy hamis az állítás? **Húzza alá** a választást!

h) A győztes csapatok gyalogságának 4 vonala (sora) volt.

Igaz – Hamis

i) A csata helyszíne Itáliában volt.

Igaz – Hamis

j) **Mit** jelenthet az ábrán a következő jel?

.....

.....

7. feladat**Igaz vagy hamis az állítás? Jelölje a táblázatban X beírásával!**

6 pont/...

Állítás	Igaz	Hamis
a) Kr. e. 43-ban Octavianus, Antonius és Pompeius között létrejött a második triumvirátus.		
b) Tiberius Gracchus reformterveit néptribunusi méltósága alapján kezdte el.		
c) Julius Caesar a dictatori címet Kr. e. 44-ig viselte.		
d) A principatus rendszere 476 állt fenn a Római Birodalomban.		
e) A rómaiak az etruszkoktól átvették a májijóslást, abból következtek a jövőre.		
f) Az ókorban felbomló zsidó állam északi részen Júda, a déli részen pedig Izrael jött létre.		

8. feladat**Oldja meg** a feladatokat a szövegrészlet és ismeretei segítségével!

9 pont/...

„Eretria leigázása után néhány napig még ott maradtak, majd gyorsan elhajóztak Attika felé, abban a reményben, hogy az athéniakkal éppúgy elbánhatnak, mint az eretriaikkal. S minthogy Attikában [...] volt az a terület, amely lovascsatára a legalkalmasabbnak látszott, és Eretriához is ez esett a legközelebb, Peisistratos fia, Hippias ide vezette a perzsákat.”

- a) **Melyik** polisz ellen támadtak a perzsák?
- b) **Ki** volt a perzsa uralkodó?
- c) **Ki** volt a görög sereget vezető sztratégosz a csata napján?
- d) **Melyik** évben zajlott a csata? **Karikázza be** a megoldás betűjelét!

A) Kr. e. 490

B) Kr. e. 480

C) Kr. e. 333

„És miközben átengedem magam szülővárosom pusztulásán érzett fájdalomnak, az események elbeszélésével egyúttal ennek a hangulatomnak is áldozni akarok. Mert hogy a belső viszály volt az oka a város pusztulásának, és hogy maguk a zsidók zsarnokai kényszerítették a rómaiakat akaruk ellenére, hogy erőszakhoz nyúljanak, és felgyújtás a szent templomot, annak tanúja maga Titus császár, a templom elpusztítója, aki az egész háború alatt szánakozott a népen, hogy vakon követte a lázadókat, és aki a város elpusztítását saját jószántából ismételtlen halogatta...”

Flavius Iosephus: A zsidó háború

- e) **Melyik** város elpusztításáról szól a szöveg?
- f) **Melyik** évben történt a „szent templom” felgyújtása?

Igaz vagy hamis az állítás? Húzza alá a választ!

- g) A szerző római származású. Igaz – Hamis
- h) A szerző felelőssé teszi a rómaiakat a város lerombolása miatt. Igaz – Hamis
- i) Titus a háború időpontjában valójában nem volt császár. Igaz – Hamis

9. feladat

Melyik görög mitológiai személyről, istenről szól a szöveg? *Írja* válaszát a pontozott vonalra! 7 pont/...

- a) „Csecsemőkorában az éj leple alatt kiszabadította magát bölcsőjéből, és útnak indult. Ellopta és elhajtotta Apollón csordáját, mert megtetszettek neki az állatok. Útközben megölt egy teknősbékát, és a páncéljából lírát készített magának. Már reggel volt, amikor hazatért és visszafeküdt a pólyába.”
- b) „Gyermekkorában, szüret idején egy szőlőfürt levét kifacsarta, és rájött, hogy a belőle készített ital, a bor finomabb az istenek nektárjánál. Az új itallal bejárta az egész világot, és mindenhol elterjesztette a borkészítés gyakorlatát.”
- c) „18 éves volt, amikor megölte a Khitairón hegyén lakozó oroszlánt. Később Kreón lányát vette feleségül, de örületében megölte saját gyermekeit. Ekkor vezeklésül unokatestvéréhez küldték szolgálatra. Eurüsztheus 12 nehéz feladattal bízta meg, melyek mindegyikét sikerrel megoldotta.”
- d) „...miután megölte a Minótauroszt, a gombolyag segítségével sikeresen kijutott a labirintusból, és kiszabadította az athéniakat. Ariadné szerelmét azonban hűtlenséggel viszonzta, ezért meglakolt. Apjának tett ígétéről megfélekedve nem cserélte ki hajója fekete vitorláit fehérre. Apja a fekete vitorlák láttán, fiát halottnak gondolván, bánatában a mélybe ugrott fellegvárából, és meghalt.”
- e) „Fekete állatokat, például fekete bárányokat áldoztak neki. Alvilági segítője, az alvilág őrzője a háromfejű kutya, Kerberosz. A holtaknak az Akherón folyón kell átkelniük Kharón, a révész segítségével.”
- f) „Ábrázolásain attribútumával, egy háromágú szigonnyal látható, amellyel vihart és földrengést tud támasztani. A tenger mellett a földrengés és a lovak istene is. A hajósok épp ezért sokszor lóáldozatot mutattak be neki. Szekerét hippokampuszok, uszonyban végződő lovak húzzák.”
- g) „Leggyakrabban fegyveres harcosként, sisakban jelenik meg a képzőművészeti ábrázolásokon; máskor a bagoly utal bölcsességére. Születéséről tudható, hogy teljes fegyverzetben lépett elő Zeusz fejéből, tehát anyja nem Héra.”

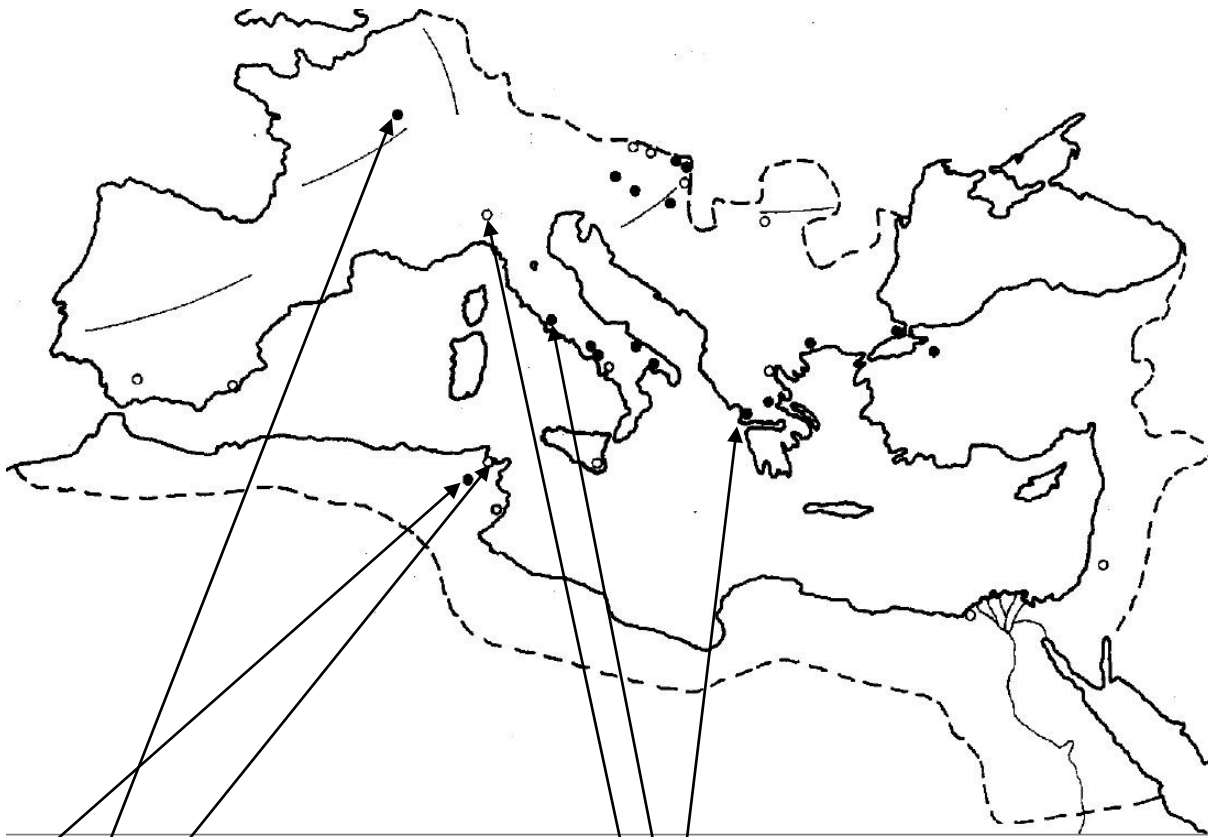
10. feladat

Azonosítsa a Római Birodalom topográfiai adatait a megfelelő helyre történő beírással!

6 pont/...

Nem kell minden helynevet beírni!

Actium, Aquincum, Catalaunum, Karthágó, Mediolanum, Nicea, Róma, Zama

a) A 2. pun háború döntő csatájának helyszíne:

.....

b) Pun alapítású kereskedőváros:

.....

c) Hun-római összecsapás helyszíne:

.....

d) A birodalom fővárosa Kr. e. 8. századtól:

.....

e) 313-ban fontos jogszabály kiadásának helyszíne:

.....

f) Kr. e. 31-ben tengeri csata helyszíne:

.....